

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС СХЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ «ГАРАНТІЇ ДЛЯ МОЛОДІ»

Що таке схема ЄС «Гарантії для молоді»

Схема "Гарантії для молоді" це - ініціатива Європейського Союзу (ЄС), спрямована на підтримку молоді, яка з різних причин опинилась поза ринком праці, освітою чи професійною підготовкою (*NEET-молодь*), у працевлаштуванні, навчанні та розвитку навичок через Державну службу зайнятості.

Основна мета програми - забезпечити, щоб кожна молода людина віком до 25 років² та особливо NEET-молодь отримала пропозицію щодо роботи, подальшої освіти, стажування або навчання, чи була залучена до будь-яких інших заходів щодо сприяння її працевлаштуванню протягом чотирьох місяців після закінчення/виходу з навчання або втрати роботи.

Основні принципи та елементи схема ЄС «Гарантії для молоді» викладені у документі [The reinforced Youth Guarantee - Employment, Social Affairs & Inclusion](#).

Основні елементи схеми ЄС "Гарантії для молоді"

- Працевлаштування: індивідуальна допомога молоді у пошуку роботи, включаючи підтримку у створенні резюме, підготовку до співбесід та пошук вакансій.
- Освіта: надання можливостей для продовження освіти, включаючи курси та програми підвищення кваліфікації.
- Стажування: організація стажувань та виробничих практик для набуття практичного досвіду та покращення навичок.
- Навчання: проведення тренінгів та курсів для розвитку професійних навичок, що сприяють працевлаштуванню.

Для кого схема ЄС «Гарантії для молоді»

Схема ЄС "Гарантії для молоді" спрямована на підтримку молодих осіб, які не працюють з різних причин, включаючи тих, хто не може знайти роботу, незважаючи на свої зусилля. До категорії NEET-молоді належать:

- Безробітні за методологією МОП³.
- Нездатні до активності на ринку праці чи освіти через стан здоров'я, догляд за дітьми або опікунство.
- Молоді особи, які не шукають роботу, незадоволені попередньою зайнятістю, незареєстровані як безробітні або ведуть антисоціальний спосіб життя.
- Пошукувачі можливостей – молодь, яка активно шукає роботу або можливості для навчання та вдосконалення.
- Добровільні NEET, які займаються іншими видами діяльності, такими як мистецтво, музика, подорожі або самовдосконалення.

Чому схема ЄС «Гарантії для молоді» важлива для України

- Схема ЄС "Гарантії для молоді" зменшує міграційні настрої, надаючи молоді можливості залишатися чи/та повернутися та реалізуватися в Україні.

¹ Від англійської 'Not in Education, Employment, or Training' (NEET).

² Вік молоді може бути змінено.

³ Безробітні (за методологією МОП) - особи, які не мають роботи, активно її шукають і готові приступити до неї впродовж наступних двох тижнів.

- Як країна-кандидат на вступ до ЄС, Україна узгоджує свої національні політики з європейськими стандартами через цю схему.
- Схема підтримує національну стратегію зайнятості молоді, спрямовану на підвищення її економічної активності.
- Схема сприяє економічному розвитку країни, залучаючи молодь до економічної активності.
- Схема допомагає долати безробіття серед молоді, надаючи можливості для працевлаштування, стажування та навчання.
- Схема сприяє розвитку професійних навичок, підвищуючи конкурентоспроможність молоді на ринку праці.
- Схема підтримує соціальну інтеграцію, зменшуючи ризики соціальної ізоляції молоді.

Що треба передбачити під час розробки схеми «Гарантії для молоді» в Україні

Під час розробки схеми «Гарантії для молоді» в Україні необхідно передбачити наступні елементи:

- Політичні/програмні зобов'язання щодо вирішення зайнятості та соціальних питань та зобов'язання розробити та впровадити схему «Гарантії для молоді» в Україні.
- Створення міжвідомчої робочої групи, що складається з представників відповідних міністерств, зокрема економіки, освіти, молоді, державних служб зайнятості, агентств з питань освіти та кваліфікацій, соціальних партнерів, приватного сектору, молодіжних організацій та спеціалізованих НУО.
- Розробка та втілення реформ:
 - Консолідація послуг з професійної орієнтації та консультування;
 - Збільшення можливостей для навчання на робочому місці у початковій та безперервній професійній освіті та навчанні, а також стажування та виробнича практика для молоді.
 - Перегляд портфоліо чинних програм зайнятості.
 - Гнучка та ефективна система кваліфікацій.
 - Перегляд статистичних стандартів, інтегрованість адміністративних баз даних (освіта, зайнятість, соціальний захист, молодь) для відображення різноманітності NEET-молоді; вимірювання транзитних періодів розвитку молодої особи, особливо від школи до ринку праці.

Хто має бути задіяний у процесі впровадження схеми «Гарантії для молоді» в Україні

Схема реалізується за підтримки Європейського Союзу, національних та місцевих органів влади, а також різноманітних організацій, що працюють у сфері зайнятості та освіти (в тому числі - тісна співпраця з роботодавцями, навчальними закладами та громадськими організаціями). До ключових партнерів/залучених осіб відносяться:

- **З боку Європейської Комісії:** Генеральний директорат з питань зайнятості, соціальних питань, та інклюзивності ([DG EMPL](#)), Мережа державних служб зайнятості ЄС ([EU PES Network](#)), Рада Європейського Союзу; Міжнародна організація праці ([ILO](#)), Європейська навчальна фундація ([ETF](#)) тощо.
- **На національному рівні:** Міністерство економіки, Державна служба зайнятості, Міністерство молоді та спорту, Міністерство освіти, Міністерство соціальної політики, Міністерство охорони здоров'я, соціальні партнери тощо.
- **На місцевому рівні:** центри зайнятості на місцевому рівні, місцеві органи влади, міжсекторальне партнерство.

Державна служба зайнятості (за сприяння та підтримки інших урядових та неурядових партнерів), сприятиме налагодженню партнерства з:

- Роботодавцями, організаціями та асоціаціями роботодавців;
- Торгово-промисловою палатою;
- Федераціями профспілок та профспілками;
- Професійно-технічними навчальними закладами;
- Школами та освітнім сектором;
- Місцевими органами влади;
- Молодіжним форумом/ молодіжними радами;
- Молодіжними громадськими організаціями.

Що треба врахувати в процесі реалізації схеми «Гарантії для молоді» в Україні

Під час реалізації схеми «Гарантії для молоді» в Україні необхідно врахувати наступні аспекти:

- **Картування та залучення NEET-молоді:** міністерства, відповідальні за молодь, та молодіжні організації відіграють значну роль у залученні та підготовці NEET-молоді до отримання доступу до пропозицій схеми «Гарантії для молоді» (зайнятості, стажування, учнівство або продовження освіти). Такі зусилля включають ідентифікацію, консультування/настанови, орієнтацію до імплеметаторів схеми (наприклад, державні служби зайнятості, освітні та навчальні установи).
- **Підготовка та пропозиції:** забезпечення належної підготовки та розробка пропозицій для NEET-молоді щодо освіти, зайнятості, стажування тощо.
- **Мобілізація партнерів:** співпраця з різними партнерами для ефективної реалізації схеми.
- **Мобілізація фінансів:** забезпечення фінансової підтримки для реалізації програми за рахунок партнерів та донорів; фондів ЄС.
- **Нарощування потенціалу:** розвиток спроможності як державних, так і недержавних організацій, а також розширення послуг та програм, щоб охопити всіх або більшість NEET-молоді.
- **Пілотування схеми на місцевому рівні:** тестування підходів схеми в декількох громадах для оцінки її ефективності та визначення найкращих практик.
- **Моніторинг та оцінка:** міністерство молоді, молодіжні організації беруть участь у консультаціях і майбутньому моніторингу/оцінці якості впровадження схеми.
- **Масштабування схеми:** розробка плану поширення/впровадження схеми на національному рівні.

Фінансування схеми:

- Європейські фонди та програми;
- Міжнародні донори та організації;
- Приватний сектор;
- Гранти та програми технічної допомоги.

Як працює схема «Гарантії для молоді». Приклад Республіки Північна Македонія.

Внесення змін у нормативно-правові та законодавчі документи щодо зайнятості молоді (включно зі стратегіями). Після приведення у відповідність законодавчого поля, робота з *NEET-молоддю* починається на рівні Державної служби зайнятості, а саме із заходів щодо залучення та співпраці з молоді, яка вперше зареєструвалася як безробітні особи та є активними шукачами роботи. Після

реєстрації в реєстрі безробітних осіб таких молодих людей негайно направляють на першу співбесіду з працівниками Державної служби зайнятості, які визначають можливості, ризики у їх працевлаштуванні, використовуючи контрольну анкету, та готують **індивідуальні** плани працевлаштування. Такі плани містять перелік заходів, що дозволяють молодій безробітній особі протягом 4 місяців знову долучитися до освітнього процесу (але не в рамках середньої освіти) або брати участь у заходах чи послугах, що сприятимуть працевлаштуванню, або отримати роботу, що відповідає освітньому рівню та навичкам апліканта.

Заходи до **індивідуальних** планів працевлаштування молодої особи можуть містити групові та індивідуальні консультації; послуги з допомоги у пошуку роботи; мотиваційні тренінги; участь у інших заходах щодо інтеграції на ринок праці (*заходи з працевлаштування, освіти та навчання*); програми стажування та виробничої практики, у співпраці з організаціями роботодавців; надання підтримки вразливим категоріям молоді через громадські, в тому числі молодіжні організації.